

Aan de keukentafel bij een onderwijsstel

# 'Als wij ergens onrecht zien, bijten we ons daarin vast'



Onderwijsmensen hebben vaak een stevige mening; op sociale media kunnen discussies hoog oplopen. 'Hoe doen onderwijsstellen dat eigenlijk thuis?' is het thema van deze Vives-serie. Dit keer: Wendy en Daniël Kers.

**W**endy en Daniël Kers zijn al een stel sinds ze 14 en 15 waren. Daniël plaatste een oproep voor een penvriend of -vriendin in jongerentijdschrift *Break-Out!*. Wendy weet het nog goed: "Daniël zocht iemand die ook van tekenen en zwemmen hield. Ik kan helemaal niet tekenen en ik heb een hekel aan zwemmen... Maar ik vond zijn hoofd zo leuk, dus ik reageerde toch. Na een maand of wat heen-en-weer schrijven begonnen we ook tijdens weekenden en vakanties samen op te trekken. We zijn nu 21 jaar bij elkaar, waarvan 15 jaar getrouwd."

Na wat omzwervingen (Daniël via mavo, havo, de lerarenopleiding geschiedenis en de studie bestuurskunde; Wendy via mavo, havo, de opleiding podotherapie en een LOI-studie leraar gezondheidszorg) begonnen ze allebei tegelijk aan de studie Personeel en Arbeid, richting loopbaanbegeleiding in het onderwijs. Inmiddels zijn ze beiden decaan, ieder op een andere school voor vmbo-tl en de onderbouw havo-/vwo.

## Wat een boel parallellen!

**W:** "Het is nog 'erger': we vallen onder dezelfde regionale decanenkring en - met alle vo-scholen in Apeldoorn en omgeving - onder dezelfde stichting, we hebben dus dezelfde werkgever. Onze scholen zijn wel heel verschillend qua onderwijsvisie en schoolcultuur en onze manier van werken is ook heel anders. Daniël is erg gestructureerd - dat past zowel

bij hem als bij zijn school. Hij maakt veel overzichten voor mentoren, beleidsplannen, jaarplanningen, tussenrapportages en afvinklijstjes. Voor mij ligt het zwaartepunt bij het begeleiden van leerlingen die met vragen binnen komen lopen. En als er iets uitvalt in het rooster, beden ik graag ter plekke een ingelaste excursie of iets dergelijks. Gelukkig vinden mijn teamleider en mijn mentorenteam dat prima."

## Hebben jullie vaak collegiaal overleg met z'n tweeën?

**W:** "Jazeker. Onze decanenkring met twintig collega's uit de regio komt zeven keer per jaar bij elkaar. Dat is fijn voor de grote lijnen, maar voor een probleem dat tijdens een schooldag oppopt, heb je er weinig aan. Dus als een van ons met een leerling op een specifiek probleem stuit of op een regeling die niet helemaal eenduidig is, belt die de ander om dat even samen door te spreken. We weten goed wat er speelt binnen elkaars school, dat overlegt fijn."

## Vertel eens over jullie keukentafelgesprekken?

**D:** "We praten thuis erg veel over onderwijs, over de dingen die spelen binnen onze scholen en over onze opvattingen over wat een goede decaan is. Wij hebben een brede taakopvatting. Natuurlijk richten we ons ook op hoe leerlingen de vo-school goed kunnen doorlopen: we helpen ze om een profiel te kiezen, leggen uit aan welke eisen een vakkenpakket moet voldoen en wat de eventuele extra eisen zijn als ze willen doorstromen van vmbo naar havo of van havo naar vwo.



## Grote onderwijsveranderingen kun je niet uit de verte bedenken

Daarnaast willen we leerlingen in brede zin voorbereiden op de wereld ná het voortgezet onderwijs. Ze krijgen van ons alle informatie over vervolgoedingen in de regio - Wendy heeft alle brochures gedigitaliseerd en online gezet. Maar vooral willen wij leerlingen helpen om zichzelf te leren kennen en zich te ontwikkelen tot keuzevaardige, zelfverzekerde individuen die klaar zijn voor de volgende stap in hun loopbaan. Omdat we de bestaande leerlijnen voor LOB (loopbaanontwikkeling en begeleiding) te beperkt vonden, zijn we er zelf een gaan ontwikkelen - in ons eigen bedrijf. Ook de inhoud van de verschillende thema's en de insteek van de opdrachten worden bij ons aan de keukentafel besproken."

## Passeren ook onderwijspolitieke onderwerpen de revue?

**W:** "Ja natuurlijk; zo domineerde de nieuwe wet op het doorstroomrecht veel van onze gesprekken het afgelopen jaar. In die wet, die per 1 augustus 2020 is ingegaan, ligt vast dat leerlingen met een havodiploma op zak drempelloos mogen doorstromen naar het vwo. Voor vmbo-g1 en -t1 leerlingen geldt dat als ze examen hebben gedaan in een extra theorievak, ze zonder verdere toelatingseisen door mogen naar de havo. Duidelijk genoeg, toch? Maar van alle kanten bereikten ons berichten dat scholen leerlingen toch niet zomaar toelieten. Onterecht en in strijd met die nieuwe regeling, leek ons. En als wij ergens onrecht zien, bijten we ons daarin vast. We zijn echt goed gaan uitzoeken wat er precies in de wet staat en of dat wellicht voor meerdere interpretaties vatbaar is. Daarbij kwam Daniël's achtergrond in bestuurskunde goed van pas. We schreven een artikel in decanenblad Decazine. Daarop kwamen veel reacties van scholen waar het nog niet was doorgedrongen dat deze nieuwe wet aanpassing van het schoolbeleid vereiste. Inmiddels is het bestaan van de wet beter bekend - toch blijven sommige scholen hun eigen gang gaan."

## Jullie zochten hierover ook contact met het ministerie?

**D:** "Ja, we hebben gemailld en gebeld met casussen die we waren tegengekomen. Ze vonden onze vragen erg interessant en ogen-openend; ze hadden er niet genoeg bij stilgestaan dat deze wet in de praktijk problemen op kon leveren."

**W:** "Je zou eigenlijk meer deskundigheid verwachten bij de overheid, bij de politiek; maar telkens opnieuw blijkt dat tegen te vallen. Zo'n wet over het doorstroomrecht is supertof bedoeld, maar had dan vooraf even breed aan het onderwijsveld gevraagd hoe die wet in praktijk

zal uitpakken! Een groot deel van de problemen was echt te voorzien geweest - en dus te voorkomen."

**D:** "Een andere ontwikkeling is dat nu een praktijkgericht programma voor vmbo wordt ontwikkeld. Er komt een nieuwe leerweg, g1 en t1 worden samengevoegd en krijgen een extra praktijkdeel. De invoering is al een paar keer uitgesteld en staat nu gepland voor augustus 2024. Op zich vinden wij meer praktijk binnen de school een mooie ontwikkeling die nieuwe kansen biedt. Maar... de theorievakken moeten ruimte inleveren voor dat praktijkgerichte programma. Dus leerlingen krijgen naast een bredere praktische basis minder theorie. Dat maakt de overstap naar de havo veel zwaarder; dat doorkruist de bedoeling van de wet op het doorstroomrecht. Wat ons nou zo verbaast, is dat die regelingen op papier worden uitgewerkt door verschillende groepen mensen, die langs elkaar heen werken en nauwelijks met elkaar - laat staan met het onderwijswerkveld - overleggen wat dit voor leerlingen zal betekenen. Het plan is om 'na de afronding van de pilots, in augustus 2023, te bezien hoe het praktijkgerichte programma zich verhoudt tot het doorstroomrecht'. Dat is toch veel te laat? Dat vind ik nogal zorgwekkend."

**W:** "Hetzelfde zie je bij curriculum.nu of de geschiedenisanon. Zulke ontwikkelingen worden vaak uitgedacht door een select clubje eerstegraders, een basis-kaderdocent zie je eigenlijk nooit in dat soort gelederen. Wij zijn ervan overtuigd dat je - hoe goed bedoeld ook - zulke grote onderwijsveranderingen niet uit de verte kunt bedenken. Daar moet je grote groepen docenten bij betrekken: 'Is dit logisch uitgedacht zo? Lost dit het probleem op? Hoe pakt dit uit volgens jullie? Missen we dingen?' Dat gebeurt nauwelijks, daar kunnen we ons echt boos over maken."

## Afsluiting

Naast zijn decaanschap bij het Veluws College Twello werkt Daniël Kers als LOB-projectleider en beleidsmedewerker. Hij organiseert bovenschoolse regionale activiteiten voor leerlingen en onderwijsprofessionals, zoals loopbaanevenementen, LOB-bedrijfsbezoeken en LOB-bustochten. Wendy Kers is decaan op het Veluws College in Apeldoorn - en gaat in september weer studeren: Educational Needs. Naast hun baan kunnen zij samen hun eigen bedrijf De Wereld Van LOB. [dewereldvanlob.nl](http://dewereldvanlob.nl)